

Godišnji izveštaj
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.
za 2011. godinu

Beograd, April 2012.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), **Energoprojekt Hidroinženjering a.d. iz Beograda, MB: 07023065** objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2011. GODINU

S A D R Ž A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D. ZA 2011. GODINU
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)
2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI
3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA
4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D. ZA 2011.

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)

Република Србија
Агенција за привредне регистре
Регистар финансијских извештаја
и података о бонитету

ЗАХТЕВ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

Пословно име

Матични број ПИБ Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ВРСТА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

РАЗВРСТАВАЊЕ

У складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији, а на основу података из финансијског извештаја за 2011. годину,
обвезник се разврстао као правно лице.

НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О УТВРЂЕНИМ НЕДОСТАЦИМА/ПОТВРДЕ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Начин доставе

Назив

Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОДГОВОРНОМ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Назив/име и презиме

Место

Улица Број

E-mail

Телефон

ИЗЈАВА: Гарантујем тачност унетих података

Законски заступник обвезника

Својеручни потпис

Име

Презиме

ЈМБГ

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005010961474

na dan 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		340181	347254
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	3375	3462
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005	10.2.	326696	332794
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		326696	332794
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009	10.3.	10110	10998
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		429	1777
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		9681	9221
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		471874	485957
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.4.	7499	8678
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		464375	477279
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.5.	338548	328229
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.5.	1682	1102
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	10.6.	41817	47305
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.7.	81109	98931

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.8.	1219	1712
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021	10.21.		
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		812055	833211
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		812055	833211
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.23.	447950	176990
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		524559	515693
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.10.	289247	289247
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.11.	14682	13794
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.12.	143583	143303
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.12.	117	226
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.12.	0	1861
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.13.	76930	70984
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		273977	304187
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.14.	13561	14296
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113	10.15.	943	0
414, 415	1. Dugorocni krediti	114			
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		943	0
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		259473	289891
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.17.	31957	39919
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.18.	162182	161254
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.19.	49047	42277
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.20.	16287	46441
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123	10.21.	13519	13331
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		812055	833211
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	10.23.	447950	176990

U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zecobent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB			
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐	☐	☐	☐
	20	21	22	23	24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005010961481

u period 01.01.2011 do 31.12.2011

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		628177	521994
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	625791	519437
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.		
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	9.3.		
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	9.3.		
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.4.	2386	2557
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		603252	517727
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.5.	29006	24950
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.6.	361136	338017
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.7.; 9.8.	14902	18041
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.9.; 9.10.	198208	136719
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213	9.15.	24925	4267
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.11.	20853	57224
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.12.	19945	31766
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.13.	9552	962
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.14.	26591	11388
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219	9.15.	8794	19299
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.15	8794	19299
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK		9.16.		
721	1. Poreski rashod perioda	225		1492	1791
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		469	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	236
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.16.	6833	17744
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zemolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010961498

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	499191	491746
1. Prodaja i primljeni avansi	302	497229	487884
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	153	1515
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	1809	2347
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	491296	448432
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	175174	158844
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	278421	256222
3. Placene kamate	308	2154	1493
4. Porez na dobitak	309	1543	3344
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	34004	28529
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	7895	43314
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	14581	1520
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	5403	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Åkih sredstava	315	1175	0
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	5206	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	1233	1515
5. Primljene dividende	318	1564	5
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	11213	14418
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Åkih sredstava	321	11213	9805
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	4613
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	3368	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	0	12898

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	0	31649
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	0	31649
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	29646	28371
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	28323	28371
3. Finansijski lizing	332	1323	0
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	3278
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	29646	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	513772	524915
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	532155	491221
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	0	33694
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	18383	0
Ä...Ä. GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	98931	53023
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	5092	16892
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	4531	4678
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	81109	98931

U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zecolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010961511

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	279305	414	9942	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	279305	417	9942	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	279305	420	9942	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	279305	423	9942	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	279305	426	9942	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	13090	466	141343	479	181	492	1861
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	13090	469	141343	482	181	495	1861
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	704	470	1960	483	45	496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	13794	472	143303	485	226	498	1861
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	13794	475	143303	488	226	501	1861
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	888	476	280	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490	109	503	1861
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	14682	478	143583	491	117	504	

Red. br.	OPIS	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037.237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	52649	518		531		544	494649
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	52649	521		534		547	494649
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	32427	522		535		548	35136
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	14092	523		536		549	14092
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	70984	524		537		550	515693
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	70984	527		540		553	515693
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	6833	528		541		554	8001
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	887	529		542		555	865
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	76930	530		543		556	524559

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

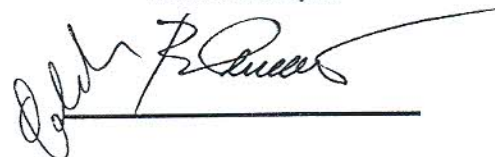
U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005010961504

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	2	2
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	195	192

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	14309	10847	3462
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	1572	XXXXXXXXXXXX	1572
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	1659
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	15881	12506	3375
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	556609	223815	332794
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	7876	XXXXXXXXXXXX	7876
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	3333	XXXXXXXXXXXX	13974
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	561152	234456	326696

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	7499	8678
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	7499	8678

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	279305	279305
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovomoscju	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	9942	9942
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	289247	289247

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj
- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	681232	681232
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	279305	279305
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	279305	279305

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	334634	313021
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	132345	131493
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	17379	11106
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	320688	220472
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	191566	186998
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	21849	20914
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	33984	32639
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	1564	0
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	888	384
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	51307	35550
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1106204	952577

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	17153	15950
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	247097	238318
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	35243	32878
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	41625	27522
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1563	1375
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	35608	37924
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	120694	74519
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	2660	3062
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	14902	15248
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	5090	7458
553	13. Troškovi platnog prometa	663	7860	6903

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	321	302
555	15. Troškovi poreza	665	16545	9457
556	16. Troškovi doprinosa	666	762	741
562	17. Rashodi kamata	667	1917	1124
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	1917	1365
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	1690	1123
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	288	1700
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	552935	476969

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	0	931
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	1386	1515
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	1233	1296
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	1564	146
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	4183	3888

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zevolevic

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Налог за уплату

уплатилац

ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

износ

3.000,00

сврха

накнада за регистрацију и објављивање регистрованих
финансијских извештаја

рачун примаоца

840-29775845-87

позив на број

09-07023065

прималац

Агенција за привредне регистре, Бранкова 25, 11000 Београд

„ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, februar 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	8
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	11
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	12
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	13
7.1. Procenjivanje	14
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	15
7.3. Prihodi	15
7.4. Rashodi.....	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	17
7.6. Porez na dobitak	17
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	19
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	20
7.9. Finansijski lizing	21
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	22
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	23
7.12. Investicione nekretnine.....	24
7.13. Zalihe	25
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	26

7.15. Finansijski instrumenti	27
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	30
7.17. Kratkoročna potraživanja	30
7.18. Finansijski plasmani	32
7.19. Obaveze.....	32
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	33
7.21. Naknade zaposlenima.....	35
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	37
8.1. Kreditni rizik	39
8.2. Tržišni rizik	41
8.3. Rizik likvidnosti	44
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	45
9. BILANS USPEHA.....	48
9.1. Prihodi od prodaje	48
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe.....	49
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	49
9.4. Ostali poslovni prihodi	49
9.5. Troškovi materijala	50
9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	50
9.7. Troškovi amortizacije	51
9.8. Troškovi rezervisanja	51
9.9. Troškovi proizvodnih usluga	55
9.10. Nematerijalni troškovi	56
9.11. Finansijski prihodi.....	57
9.12. Finansijski rashodi.....	58
9.13. Ostali prihodi.....	59
9.14. Ostali rashodi.....	60
9.15. Dobitak pre oporezivanja	61
9.16. Porez na dobitak i neto dobitak	62
9.17. Neto dobitak po akciji	62

10. BILANS STANJA	63
10.1. Nematerijalna ulaganja	63
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	64
10.3. Dugoročni finansijski plasmani	65
10.4. Zalihe i dati avansi	66
10.5. Kratkoročna potraživanja	66
10.6. Kratkoročni finansijski plasmani.....	68
10.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	69
10.8. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	70
10.9. Promene na kapitalu	71
10.10. Osnovni kapital	72
10.11. Rezerve.....	73
10.12. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	73
10.13. Neraspoređeni dobitak.....	74
10.14. Dugoročna rezervisanja.....	75
10.15. Ostale dugoročne obaveze	76
10.16. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	76
10.17. Kratkoročne finansijske obaveze.....	77
10.18. Obaveze iz poslovanja.....	78
10.19. Ostale kratkoročne obaveze.....	78
10.20. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	79
10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva.....	80
10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	81
10.23. Vanbilansna aktiva i pasiva	82
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	83
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	83
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	85
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	87

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07023065
Šifra i naziv delatnosti	7112 Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
Poreski identifikacioni broj	100001476

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice , a na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 22.maja 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.10069/02 od 9.09.2002. Društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8069 od 17.5.2005. godine.

Privatizacija društva je započeta po starim zakonima važećom u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojojinskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojinske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo sa oko 95% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je projektovanje, konsalting i inženjering hidroenergetskih, vodoprivrednih i infrastrukturnih objekata i sistema.

Društvo je matično društvo koje sa zavisnim društvom – ino kompanija ENHISA Peru, čini **grupaciju**:

- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	
Naziv zavisnog pravnog lica	% vlasništva
Ino kompanija ENHISA Peru	

Ino kompanija ENHISA Peru je u zvaničnom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. i data na upravljanje Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Niže se daje pregled 13 pogona u inostranstvu (dalje u tekstu ino entiteti) koji zajedno sa matičnim preduzećem u zemlji čine finansijske izveštaje "Energoprojekt Hidroinženjering" a.d. Beograd.

<u>Redni broj</u>	<u>Broj</u>	<u>Naziv pogona</u>
1.	055	Tekeze Etiopija
2.	065	Chiffa Alžir
3.	072	Podzemne vode Alžir
4.	074	Orsec I Alžir
5.	075	Orsec II Alžir
6.	090	Sv. Petka Makedonija
7.	091	Olmos Peru
8.	092	Ourkiss Alžir
9.	06	HE Piva Crna Gora

10.	11	MHE Dub, Rogatica, R.Srpska
11.	10	Setif Alžir
12.	15	Kufranja Jordan
13.	11105	Bouzina Alžir

Društvo posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Sistema "Energoprojekt", Beograd.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2011. godine : 195 radnika
- 2010. godine: 192 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora dana 27.02.2012. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Bratislav Stišović - Direktor
- Dragan Joldić - Izvršni direktor za finansije i računovodstvo
- Bogdan Uzelac - Izvršni direktor za realizaciju projekata

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. sa 94,84% dok ostatak čine mali akcionari sa 4,63% druga pravna lica sa 0,39% i Kastodi račun sa 0,14%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,

- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, *koji je donet 27.02.2007. godine na 6. Sednici Upravnog odbora Društva i dopunjen 28.01.2011. na 9. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d., a usvojen 04.02.2011. od strane Upravnog odbora Društva*. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili,

ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili

upotrebnu) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2010.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - *Prihodi, prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski

trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i

- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **FIFO metode**, koja polazi od pretpostavke da se stavke zaliha materijala koje su najranije nabavljene najranije i utroše u proizvodnom procesu.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo). Preciznije, zalihe nedovršene proizvodnje i zalihe gotovih proizvoda, koja nastaju kao rezultat proizvodnog procesa, vode se po standardnoj ceni koštanja. Razlika između vrednosti zaliha po stvarnoj ceni koštanja utvrđena nakon pogonskog obračuna i vrednosti zaliha po standardnoj ceni koštanja predstavlja odstupanje od cene gotovih proizvoda.

Neto ostvariva vrednost **je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza rapoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.**

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja

preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi direktor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi direktor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer:

rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kupci u zemlji</i>		
JP Elektroprivreda Srbije, Beograd	22.562	17.988
Đerdap HE Kladovo	7.902	3.048
Drinsko Limske HE Bajina Bašta	3.520	2.307
Rzav, Arilje	764	2.277
Rovni, Valjevo	2.248	1.613
JP Srbija vode, Beograd	24.123	1.123
REV doo , Beograd	36.498	
Ostali	2.071	2.235
Svega	99.688	30.051

Kupci u <i>inostranstvu</i>		
ANBT Ourkis Z-92 Alžir	60.680	42.065
Z-055 Harza Tekeze 10% Etiopija		23.653
ANRH Alžir Z-072	19.277	22.768
Z-055 Harza Tekeze 90% Etiopija		21.868
Z-065 Ministarstvo vod. resursa Alžira	19.964	20.804
Z-075 ANBT Orsec 2 Istok	19.208	18.698
Ug 10049 MH EPRS HE na Trebišnjici		17.277
Colenko Power Engineering	6.051	16.384
Riko Ljubljana Z-090	16.983	15.027
ANBT Z-074 Orsec 1 Centar	15.732	14.063
Ug 10052 Đuđevina Manastir Morača		11.298
Z-015, Jordan	5.968	
Z-010, Setif, Alžir	11.134	
Z-091, Mpicchu, Peru	10.381	
EPRS, Rep. Srpska	12.505	
Z-11105, Bouzina, Alžir	8.865	
Ostali	28.198	75.717
Svega	234.946	299.622
UKUPNO	334.634	313.021

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekuća	129.997	75.454
0-30 dana od dospeća	45.201	60.335
30 - 60 dana od dospeća	14.675	26.917
60 - 90 dana od dospeća	37.373	19.176
preko 90 dana od dospeća	107.388	131.139
UKUPNO	334.634	313.021

Nedospela potraživanja od kupaca dospevaju shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjenje vrednosti	<i>2011.</i>
Chiffa, Alžir, Z-065	53
Piva, Colenco, Z 06	952
Gornji horizonti, R.Srpska, 08081	1.581
Tekeze, Etiopija , Z 055	46.433
UKUPNO	49.019

Ispravka vrednosti je izvršena na bazi odluke Izvršnog odbora direktora saglasno realnoj proceni rukovodstva o naplativosti potraživanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno US dolarima, kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi negativne kursne razlike.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>	<i>Obaveze u EUR</i>
<i>2011.</i>	<i>2011.</i>
3.337.000	1.732.000

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Uz nepromenjene ostale varijable, fluktuacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>2011.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA u 000 RSD	16.795

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Imajući u vidu da je nivo zaduženosti Društva nizak ne očekuje se bitan uticaj eventualne promene kamatnih stopa na konačni rezultat. Sa druge strane, I finansijska sredstva koja su plasirana predstavljaju kontratežu eventualnim pomeranjima kamata naviše.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
EP Holding	89.164	78.282
EP Visokogradnja	2.871	2.343
Beogradske elektrane	586	1.858
KLM Inženjering		1.576
EP Garant	792	1.441
EP Energodata	763	1.124
Georing		1.062
EP Niskogradnja	5.815	5.701
Enhisa		11.314
Proautor	1.006	
Hidrogrupa	7.061	
EP Entel	3.197	
Institut Siniša Stanković	1.578	
Ostali	4.423	4.789
Svega	117.256	109.490
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Advokat Muniz, Peru		249
Dobavljači Alžir - zbirno		128
Geoinženjering B.Luka		359
Tehnički institut Bijeljina	1.035	
Zigma Gacko	4.328	
Ostali	90	89
Svega	5.453	825
UKUPNO	122.709	110.315

Društvo ne daje instrumente obezbeđenja izuzev za EP Holding, prema kome su obaveze izmirivane u skladu sa mogućnostima I na relativno zadovoljavajućem nivou na šta ukazuje skromno uvećanje starog duga u toku 2011 godine kao rezultat najveće uplate na godišnjem nivou još od 2006. godine.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Tekuća	21.328	10.865
0-30 dana od dospeća	11.930	5.042
30 - 60 dana od dospeća	6.055	4.527
60 - 90 dana od dospeća	5.572	5.703
preko 90 dana od dospeća	77.824	84.178
UKUPNO	122.709	110.315

Analizom strukture svih dobavljača, kako internih tako i eksternih, potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,82	1,68
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,78	1,65
Gotovinski ratio likvidnosti		0,31	0,34
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	212.401	196.066

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2011. godine nije umanjilo sposobnost da u relativno dužem periodu izmiruje kratkoročne obaveze. Uvažavajući navedeno, može se zaključiti da nema indicija koje bi ukazule na potencijalne probleme sa likvidnošću Društva.

U toku 2011 Društvo je ,pravilnom politikom vođenja gotovinskog toka, bilo likvidno I bez ikakvih posledica na poslovne procese. I uzimanje kratkoročnih kredita je bilo isključivo u cilju prevazilaženja nepredvidive dinamike naplate iz Alžira. Izmirenje obaveze je I ugovorno vezano za prilive od Klijenata I vršene su konstantne , I usmene I pisane, urgencije naplate. U narednom periodu će se , usled objektivnih okolnosti, još intenzivnije raditi na obezbeđenju likvidnosti Društva.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar

prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	6,833	17.744
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	515.693	494.649
Kapital na kraju godine	524.559	515.693
Svega	520.126	505.171
Stopa prinosa na sopstveni kapital	1,3	3,5

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2010. i 2011. godini, sa aspekta održivosti kapitala, ne mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da je rizik kapitala izražen.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	273.977	304.187
Ukupna sredstva	812.055	833.211
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,34	0,37
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	524.559	515.693
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	14.504	14.296
Svega	510.055	501.397
Ukupna sredstva	812.055	833.211
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,63	0,60

Iz navedenih pokazatelja je moguće zaključiti da se radi o stabilnoj finansijskoj strukturi te da oba pokazatelja ukazuju na izvesna poboljšanja u 2011. godini .

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	259.473	289.891
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	122.296	146.236
Svega	136.547	143.655
Kapital	524.559	515.693
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,26	0,28

U 2011. godini je došlo do skromnog umanjenja racia neto zaduženosti ali je to još jedan pokazatelj relativne stabilnosti poslovanja bez dodatnih zaduženja I relativno dobre finansijske strukture.

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	0	0
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	0	66
Svega		66
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od prodaje usluga	291.256	201.508
Svega	291.256	201.574
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od pružanja usluga	334.535	317.863
Svega	334.535	317.863
UKUPNO	625.791	519.437

U 2011 godini je došlo do značajnog uvećanja poslovnih prihoda što je i rezultiralo višestruko većom poslovnom dobiti.

U sledećoj tabeli su dati najznačajniji kupci:

Kupci zemlja:	Iznos:
JP EPS, Beograd	65.515
HE Đerdap, Kladovo	15.979
Vode Vojvodine	5.861
Srbija Vode	35.474
REV d.o.o. Beograd	83.194
Drinsko Limske HE, HE Bajina Bašta	12.609
Drinsko Limske HE, HE Zvornik	24.010
Hidro One, N.Sad	7.959
Direkcija za gradjevinsko zemljište, Bgd	9.995

Kupci inostranstvo:

Iznos:

Nacionalna agencija za brane i transfere, Alžir	63.658
Elektroprivreda Republike Srpske a.d. Trebinje	48.783
Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić	15.556
Hidroinvest, Rogatica	24.264
RIKO d.o.o. Ljubljana	26.458
Tractabel, Francuska	27.060
Consortio M.P, Peru	38.499
Consortio A. Piura, Peru	31.827

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe	0	0
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	0	0
UKUPNO	0	0

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	0	0
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	0	0
UKUPNO	0	0

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	2.386	1.285
Ostali poslovni prihodi	0	1.272
UKUPNO	2.386	2.557

Prihod od zakupnina se odnosi na izdavanje poslovnog prostora Energoprojekt Garantu a ostali poslovni prihodi se odnose na iznajmljivanje vozila na projektu Alto Piura saglasno ugovoru.

9.5. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi materijala za izradu	0	0
Troškovi ostalog materijala	11.853	9.000
Troškovi goriva i energije	17.153	15.950
UKUPNO	29.006	24.950

Troškovi ostalog materijala se odnose na nabavku tonera i ostalih kancelarijskih materijala obzirom da se svi projekti finalizuju u sedištu Društva.

Troškovi goriva i energije imaju visoke vrednosti što je u korelaciji sa velikim brojem ekspertskih i terenskih putovanja u zemlji i okruženju.

9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	247.097	238.319
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	35.243	32.878
Svega	282.340	271.197
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	41.625	27.522
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.563	1.375
Ostali lični rashodi i naknade	35.608	37.923
UKUPNO	361.136	338.017

Troškovi zarada i naknada zarada su ostvareni u očekivanom iznosu sa izvesnim povećanjem u odnosu na planske vrednosti i u odnosu na

prethodnu godinu ali je njihov relativni rast manji od relativnog porasta poslovnih prihoda.

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva na ime ino dnevnica tj. ekspertskih putovanja u inostranstvo i isplaćene obaveze prema radnicima saglasno KU.

9.7. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.659	1.827
Amortizacija nekretnina	6.333	6.333
Amortizacija postrojenja i opreme	6.910	7.088
Amortizacija investicionih nekretnina		
UKUPNO	14.902	15.248

9.8. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0	2.793
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova	0	0
Ostali troškovi rezervisanja	0	0
UKUPNO	0	2.793

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i smanjenje ukupog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrćenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjeg roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije,

Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom mom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

9.9. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	93.332	48.727
Troškovi transportnih usluga	5.787	6.178
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	5.217	10.315
Troškovi zakupnina	2.660	3.062
Troškovi sajmovi	0	0
Troškovi reklame i propagande	3.734	1.227
Troškovi ostalih usluga	9.964	5.009
UKUPNO	120.694	74.518

Imajući u vidu specifičnu delatnost Kompanije, veliki deo ugovorenih poslova mora biti u podugovaranju kroz tzv. Posebno ugovorene radove. Radi se o kupovini satelitskih snimaka, specijalnim istražnim radovima, ekspertizama I slično. Angažovane su renomirane kompanije kao što su Geotehnika, Zigma-Crna Gora I BiH, Imagem-Peru, Institut društvenih nauka, Institut za biološka istraživanja, Geojanja, Geomikom, Geomorf, Republička geodetska uprava- Banja Luka, Tehnički institut-Bijeljina, Gradski zavod za javno zavlje, Cepting, Brodarski institut- Hrvatska, Emo-Makedonija I drugi.

Troškovi transportnih usluga su dominantno vezani sa velikim brojem putovanja u zemlji I inostranstvu a iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na održavanje poslovne zgrade I održavanje osnovnih sredstava.

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup poslovnog prostora u inostranstvu , konkretno u Alžiru, Makedoniji I Jordanu.

Troškovi reklame i propagande se najviše odnose na troškove reklame I propagande u zemlji a vezani su za promociju Kompanije.

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na obnovu registracije licenci u zemlji

Pored ovoga **troškovi ostalih usluga** se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.10. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi neproizvodnih usluga	13.645	11.509
Troškovi reprezentacije	3.854	3.619
Troškovi premija osiguranja	5.090	7.458
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	7.860	6.903
Troškovi članarina	321	303
Troškovi poreza i doprinosa	17.629	10.198
Ostali nematerijalni troškovi	29.115	22.211
UKUPNO	77.514	62.201

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa, i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i drugo

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

U strukturi **troškova platnog prometa i bankarskih usluga** dominiraju bankarske usluge jer neprihvatanje srpskih banaka dovodi do višestrukog povećanja ostvarenih troškova po ovom osnovu.

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih

telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu i porez na građevinsko zemljište.

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl a usluge Holdinga čine najveću stavku tj. 27.549 hiljada RSD.

9.11. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi od kamate po drugim osnovama	1.386	1.515
Svega	1.386	1.515
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	387	
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	753	3.254
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	15.220	51.577
Svega	16.360	54.831
Prihodi od efekata valutne klauzule	1.454	617
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica		
Ostali finansijski prihodi	1.653	261
UKUPNO	20.853	57.224

Kretanje deviznog kursa u toku 2011 godine je uslovalo da društvo ostvari velike **pozitivne kursne razlike** koje čine najveću stavku u okviru finansijskih prihoda, ali su u odnosu na 2010 godinu na bitno nižem nivou.

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je prihodovanje kamata po osnovu deviznih depozita u bankama.

Ostali finansijski prihodi potiču od isplate dividende za 2010 godinu Energoprojekt Garanta.

9.12. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		241
Rashodi od kamate po drugim osnovama	1.917	1.124
Svega	1.917	1.365
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	357	
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	546	2.998
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	14.748	23.765
Svega	15.651	26.763
Rashodi od efekata valutne klauzule	2.376	3.636
Ostali finansijski rashodi	1	2
UKUPNO	19.945	31.766

Najznačajniji finansijski rashodi su rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika koje su posledica fluktuacija stranih valuta, pogotovu US dolara mada su vrednosti značajno ispod onih iz 2010 godine.

9.13. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	619	
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	2.293	
Viškovi		
Naplaćena otpisana potraživanja	3.228	100
Prihodi od smanjenja obaveza	3.323	466
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Prihodi od ukidanja rezervisanja	56	
Ostali nepomenuti prihodi	33	396
Svega	9.552	962
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana		
Ostale imovine		
Svega		0
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	9.552	962
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		0
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		0
UKUPNO	9.552	962

Ostali prihodi po osnovu prodaje HoV potiču od prodaje učešća u Energoprojekt Garant.

Naplaćena otpisana potraživanja se odnose na projekte HE Piva I rekonstrukcije PPPV Kovin.

Prihodi od umanjenja obaveza se odnose na projekat North Rumaila ,Irak I M Zab, Alžir , Plužine , Crna Gora na osnovu zastarelosti obaveza.

9.14. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme		54
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala		
Manjkovi		
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	3.776	
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe		
Ostali nepomenuti rashodi	509	2.283
Svega	4.285	2.337
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	22.306	9.051
Ostale imovine		
Svega	22.306	9.051
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	26.591	11.388
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	26.591	11.388

Dominantna stavka u okviru **ostalih rashoda** je rashod po osnovu ispravke vrednosti potraživanja na projektu Tekeze, saglasno odluci Izvršnog odbora direktora.

9.15. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	628.177	521.994
Poslovni rashodi	603.252	517.727
Poslovni rezultat	24.925	4.267
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	20.853	57.224
Finansijski rashodi	19.945	31.766
Finansijski rezultat	908	25.458
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	9.552	962
Ostali rashodi	26.591	11.388
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-17.039	-10.426
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		0
Rashod		0
Neto efekat		0
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	658.582	580.180
UKUPNI RASHODI	649.788	560.881
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	8.794	19.299

9.16. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.794	19.299
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	11.056	12.441
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	2.293	
Oporeziva dobit	17.557	31.740
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	2.293	
Poreska osnovica	19.850	31.740
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	1.985	3.174
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	493	1.383
Obračunati porez po umanjenju	1.492	1.791
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.794	19.299
Poreski rashod perioda	-1.492	-1.791
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-469	236
Neto dobitak/gubitak	6.833	17.744

Kapitalni dobitak je nastao po osnovu prodaja učešća u Energoprojekt Garantu.

Umanjenje obračunatog poreza (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Obračun poreza na dobitak vrši se po stopi od 10% u skladu sa poreskim propisima, odvojeno za poslovni i kapitalni podbilans. Vrši se usklađivanje pojedinih pozicija prihoda i rashoda, a poreska osnovica se umanjuje za gubitke ranijih godina i prihode od dividendi i udela u dobiti kod pravnih lica rezidenata.

9.17. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	6.833	17.744
Prosečan broj akcija tokom godine	681.232	681.232
Neto dobitak po akciji u dinarima	10,03	26,04

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2011.)	1.195		13.114	14.309
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			1.572	1.572
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2011.)	1.195		14.686	15.881
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			10.847	10.847
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2011. godinu			1.659	1.659
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2011.)			12.506	12.506
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2011.	1.195		2.267	3.462
Stanje 31.12.2011.	1.195		2.180	3.375

Ostala nematerijalna ulaganja se odnose na licence za korišćenje specijalizovanih softvera.

Nematerijalna ulaganja u pripremi se odnose na BI paket koji je nabavljen za potrebe uvođenja ERP u Energoprojekt sistem.

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Građ. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekretn., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2011.)		486.896	69.713			556.609
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			7.876			7.876
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-3.333			-3.333
Krajnje stanje (31.12.2011.)		486.896	74.256			561.152
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2011.)		175.241	48.574			223.815
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2011. godinu		6.333	6.910			13.243
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-2.602			-2.602
Krajnje stanje (31.12.2011.)		181.574	52.882			234.456
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2011.		311.655	21.139			332.794
Krajnje stanje 31.12.2011.		305.322	21.374			326.696

Dominantna je vrednost građevinskih objekata u zemlji (poslovna zgrada Energoprojekt) jer pojedinačno Hidroinženjering poseduje najveći poslovni prostor iako je uknjižen na EP Holding.

10.3. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Svega		
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Garant a.d.o.		1.249
Svega		1.249
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
JUBMES	429	527
Humanitarna fondacija		1
Svega	429	528
UKUPNO	429	1.777
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	808	867
Ostalo	8.873	8.354
Svega	9.681	9.221
UKUPNO	10.110	10.998

U 2011 godini Kompanija je prodala akcije EP Garant.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** najznačajnija stavka je dugoročni depozit na ime kolaterala za garanciju na projektu Alto Piura, Peru, kroz ostale dugoročne finansijske plasmane.

Dugoročni krediti dati radnicima datiraju iz 2000 godine I dati su beskamatno jer se radi o malim iznosima I socijalnog su karaktera.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Materijal		
Sitan inventar		
Nedovršeni proizvodi		
Gotovi proizvodi		
Roba		
Dati avansi	8.922	10.101
Minus: ispravka vrednosti	1.423	1.423
UKUPNO	7.499	8.678

Dati avansi se odnose na avanse date za realizaciju podizvodjačkih ugovora koji su još u fazi realizacije.

10.5. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica		
Kupci – ostala povezana pravna lica	87	318
Kupci u zemlji	101.796	34.966
Kupci u inostranstvu	291.576	299.622
Minus: Ispravka vrednosti	-58.825	-21.885
Svega	334.634	313.021
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	1.330	12.917
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	1.330	12.917
<i>Druga potraživanja</i>		

Potraživanja za kamatu i dividende	25	69
Potraživanja od zaposlenih	1.885	1.718
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	1.682	1.102
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		25
Ostala potraživanja	674	479
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	4.266	3.393
UKUPNO	340.230	329.331

I pored ekonomske krize nivo naplate u zemlji je izuzetno visok i , ukoliko se izuzme poslednja , decembarska realizacija, iznosi preko 90%. Naplate u 2012 godini potvrđuju prethodnu konstataciju.

Što se ino potraživanja tiče, važno je napomenuti da sa radi isključivo o institucionalnim investitorima iz javnog sektora (Ministarstva, državne agencije, lokalni i regionalni organi vlasti) i o poznatim kupcima. Naravno, struktura tržišta (Jordan , Peru, Alžir) ukazuje na izuzetnu specifičnost i duže rokove naplate ali je procena rukovodstva da ona ničim nije ugrožena. Štaviše, spomenuta tržišta su van tokova krize što smanjuje rizike naplate. U korist prethodne konstatacije ide činjenica da naplate u Peruu i Jordanu idu u ugovorenim rokovima , što važi i za zemlje bivše SFRJ. Iz Alžira je od 2003 do danas naplaćeno oko 8 miliona evra i uplata u januaru 2012 ukazuje na kontinuitet iako su rokovi duži zbog jakog administrativnog upliva sa strogom hijerarhijom jer se radi o isplatama iz državnog budžeta.

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje na dan 01. januara	21.885	16.372
Dodatna ispravka vrednosti	46.433	9.522
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	-6.257	-3.909
Naplaćena ispravljen potraživanja	-3.236	-100
UKUPNO	58.825	21.885

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2011. godine kao I informacija o neusaglašenim odnosima sa pojedinim kupcima prezentovana u odgovarajućem tekstu Napomena.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		
Ostala povezana pravna lica	13.500	13.500
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	13.500	13.500
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	0	0
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	28.285	33.805
Ostalo	32	
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	28.317	33.805
UKUPNO	41.817	47.305

Na pozajmicu EP Niskogradnji se obračunava kamata za potrebe poreskog bilansa saglasno zakonskim uzansama. Pozajmica je kratkoročna I produžava se svakih 6 meseci. Sredstva obezbedjenja nisu uzeta.

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Hypo alpe adria banka	EUR	19.12.2011.	19.01.2012.	5.240
Raiffeisen banka	EUR	14.12.2011	16.01.2012.	10.481
Raiffeisen banka	EUR	26.12.2011	26.01.2012	12.564

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod domaćih poslovnih banaka. Sredstava su tokom cele 2011. godine deponovana na period do 12 meseci (na periode od 30 dana) uz kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 3 do 4,8 % na godišnjem nivou.

10.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekući računi (dinarski)	3.311	27.778
Tekući računi (devizni)	61.664	65.678
Dinarska blagajna		50
Devizna blagajna	15.699	4.874
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	435	551
UKUPNO	81.109	98.931

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Raiffeisen banka, Alpha banka, Hypo Alpe Adria Bank, Societe Generale Banka, Vojvođanska banka, JUBMES banka) i
- na deviznim računima (BNA, BADR- Alžir, Scotiabank- Peru, Bank of Jordan)

10.8. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Porez na dodatu vrednost		
Unapred plaćeni troškovi	1.148	1.662
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	71	
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		50
UKUPNO	1.219	1.712

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

10.9. PROMENE NA KAPITALU

red. broj	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Ostali kapital (rn 309)	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Emisiona premija (rn 320)	Rezerve (rn 321, 322)	Revalorizacije rezerve (rn 330 i 331)	Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti (rn 332)	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (rn 333)	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (rn 037,237)	UKUPNO	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
1	AOP	401	414	427	440	453	466	479	492	505	518	531	544	557
	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2010	279.305	9.942			13.090	141.343	181	1.861	52.649			494.649	
2	AOP	402	415	428	441	454	467	480	493	506	519	532	545	558
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –povećanje													
3	AOP	403	416	429	442	455	468	481	494	507	520	533	546	559
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –smanjenje													
4	AOP	404	417	430	443	456	469	482	495	508	521	534	547	560
	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2010. (r.br.1+2-3)	279.305	9.942			13.090	141.343	181	1.861	52.649			494.649	
5	AOP	405	418	431	444	457	470	483	496	509	522	535	548	561
	Ukupna povećanja u prethodnoj godini					704	1.960	45		32.427			35.136	
6	AOP	406	419	432	445	458	471	484	497	510	523	536	549	562
	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini									14.092			14.092	
7	AOP	407	420	433	446	459	472	485	498	511	524	537	550	563
	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2010 (r.br. 4+5-6)	279.305	9.942			13.794	143.303	226	1.861	70.984			515.693	
8	AOP	408	421	434	447	460	473	486	499	512	525	538	551	564
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –povećanje													
9	AOP	409	422	435	448	461	474	487	500	513	526	539	552	565
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –smanjenje													
10	AOP	410	423	436	449	462	475	488	501	514	527	540	553	566
	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2011 (r.br.7+8-9)	279.305	9.942			13.794	143.303	226	1.861	70.984			515.693	
11	AOP	411	424	437	450	463	476	489	502	515	528	541	554	567
	Ukupna povećanja u tekućoj godini					888	280			6.833			8.001	
12	AOP	412	425	438	451	464	477	490	503	516	529	542	555	568
	Ukupna smanjenja u tekućoj godini							109	1.861	887			-865	
13	AOP	413	426	439	452	465	478	491	504	517	530	543	556	569
	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2011 (r.br. 10+11-12)	279.305	9.942			14.682	143.583	117		76.930			524.559	

10.10. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	279.305	279.305
Ostali osnovni kapital	9.942	9.942
UKUPNO	289.247	289.247

Najvećih 5 akcionara Društva su:

	<u>broj akcija</u>
Energoprojekt Holding A.D.	646.081
Lazić Arsenije	1.608
Proinvestments A.D.	1.040
Vulović Vojislav	1.002
Hypo kastodi 4	<u>979</u>

Akcijski kapital čini 681.232 običnih akcija pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Saglasno Statutu, obične akcije Društva daju akcionaru a naročito:

- pravo na informisanje i pristup pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama Društva
- pravo prisustva i učešća u raspravi na sednici Skupštine
- pravo glasa u Skupštini tako da jedna akcija uvek daje pravo na jedan glas
- pravo na isplatu dividendi, posle isplate dividendi na sve preferencijalne akcije u punom iznosu
- pravo učešća u raspodeli likvidacionog viška po likvidaciji Društva, a nakon isplate poverilaca i akcionara bilo kojih preferencijalnih akcija
- pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija i zamenljivih obveznica
- pravo raspolaganja akcijama

10.11. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	14.682	13.794
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	14.682	13.794

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.12. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Revalorizacione rezerve	143.583	143.303
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	117	226
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		-1.861
UKUPNO	143.700	141.668

Promene na revalorizacionim rezervama odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja

10.13. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01.01.	70.984	52.649
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		1.296
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	-887	-705
Ostalo		
Dobit tekuće godine	6.833	17.744
Stanje na dan 31. decembra	76.930	70.984

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine od 24.6.2011.(tačka 5.) kako sledi:

	RSD hiljada
- u dividende	
- učešće zaposlenih u dobiti	
- u osnovni kapital	
- u rezerve	887
- pokriće gubitka	
- neraspoređena dobit	16.857
Ukupno	17.744

10.14. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	13.561	14.296
Ostala dugoročna rezervisanja		
UKUPNO	13.561	14.296

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna eksternog konsultanta.

U narednoj tabeli prikazana je struktura rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Struktura rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	<i>2011.</i>
Radnici muškog pola	459
Radnici ženskog pola	276
UKUPNO	735

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i

- treće, svodenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.

10.15. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	943	0
Ostale dugoročne obaveze		
UKUPNO	943	0

U 2011 je na lizing kupljeno terensko vozilo za Projekat Alto Piura koje se rentira saglasno ugovoru.

10.16. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2011.		2010.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	564	1.046	0	0
Od 1 – 5 godina	1.507	2.615	0	0
Preko 5 godina	0	0	0	0
UKUPNO	2.071	3.661	0	0

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga se otplaćuju na period od 2011 do 2014 (37 meseci) i uz kamatnu stopu koja je na nivou 9% godišnje. Nisu data nikakva sredstva obezbeđenja.

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica		
Kratkoročni krediti u zemlji	31.393	31.649
Kratkoročni krediti u inostranstvu		
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine		8.154
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	564	
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		116
UKUPNO	31.957	39.919

Deo **ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine** se odnose na lizing vozila u Peruu.

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale	EUR	11.10.2011.	30.06.2012.	3M EUR +4%	O roku dospeća	20.929	Jemstvo EP Holding
Hypo Alpe Adria Bank	EUR	27.04.2011.	26.04.2012	3M EUR +4,95%	mesečno	10.464	Jemstvo EP Holding
UKUPNO						31.393	

10.18. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	39.473	50.939
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	65.376	65.492
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	7.669	5.610
Dobavljači u zemlji	14.374	8.627
Dobavljači u inostranstvu	5.453	825
Ostale obaveze iz poslovanja		
Obaveze iz specifičnih poslova	29.837	29.761
UKUPNO	162.182	161.254

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu, izuzev javnih preduzeća, i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Kao I prethodnih godina, najveći dobavljač je Energoprojekt Holding te su I obaveze iz poslovanja najveće prema njemu, saglasno potpisanom ugovoru o pružanju usluga. Prema ključevima usvojenim na IOD EP Holding, Društvo ima najveće mesečne troškove u okviru EP sistema na održavanju poslovne zgrade (zbog ključa raspodele).

Preko 90% **primljenih avansa** su avansi po osnovu poslova iz druge polovine 2011 (River dredging – Evropska delegacija, EPS- Djerdap I Srbijavode- Bovan I Čelije)

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.19. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	47.057	40.414
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja		
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	184	184
Obaveze prema zaposlenima	1.050	1.435
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	89	83

Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	556	31
Ostale obaveze	111	130
UKUPNO	49.047	42.277

Obaveze po osnovu zarada se odnose na obaveze za ino-plate koje su delom vezane za naplatu od Investitora a prema potpisanim Ugovorima o radu u inostranstvu. Manji deo se odnosi na obračunatu decembarsku zaradu koja se isplaćuje u januaru 2012.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	13.420	5.515
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova		344
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.312	4.558
Svega	14.732	10.417
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	820	
Obračunati prihodi budućeg perioda	735	1.471
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja		34.545
Ostala pasivna vremenska razgraničenja		8
UKUPNO	16.287	46.441

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja se odnose na tzv. retention money na nekim inostranim poslovima u toku 2011 godine je uradjena reklasifikacija navedene pozicije.

10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Odložena poreska sredstva	-281	-3.535
Odložene poreske obaveze	469	44
Neto poreska sredstva/obaveze	13.519	13.331

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	13.331	16.822
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	13.519	13.331
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	(469)	236

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva po svim navedenim osnovama nisu iskazana u finansijskim izveštajima Društva. Kao osnovni razlog za objašnjenje navedene konstatacije može se navesti visoka doze neizvesnosti po pitanju buduće ostvarive dobiti Društva, na bazi kojih bi Društvo moglo da iskoristi odložena poreska sredstva za umanjenje obaveze za porez na dobit.

Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2011. godini prikazalo iznos od 493 hiljada RSD (u 2010 godini 1.383 RSD).

Društvo nema neiskorišćenog poreskog kredita iz ranijeg perioda.

10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2011 godine

Imajući u vidu veliki broj ugovora u zemlji I inostranstvu, kao I veliki broj banaka I dobavljača sa kojima je trebalo biti radjeno usaglašavanje obaveza I potraživanja, u nastavku dostavljamo samo one kupce koji nam nisu dostavili potpisan IOS uz navodjenje razloga za svakog od njih. Važno je istaći da su svi domaći Kupci dostavili potpisan IOS, da su potvrđeni svi IOS-i sa dobavljačima I da su sve banke potpisale IOS-e, a iz inostranstva se očekuju od sledećih kupaca:

- ANBT , Alžir : Državna agencija za brane , kao javno preduzeće, po njihovom tumačenju nema obavezu potvrde bilo kakvih dugova sa njihove strane jer se Medjunarodni računovodstveni standardi ne primenjuju u Alžiru. Jedna od faktura iz IOS-a je plaćena u januaru 2012. Iznos: 54.903
- ANRH, Alžir : Državna agencija za vodne resurse; Isto obrazloženje uz napomenu da je u toku 2011 naplaćen lokalni deo a da je neoveren IOS samo na devizni deo. Iznos: 19.277
- Fichtner , Nemačka : Projekat Perućica se završava u aprilu 2012, Fichtnerov šef projekta je od novembra u penziji I očekuje se potpisan IOS. Iznos: 1.104
- EPCG, Nikšić : Nema odgovora. Iznos:244

NAPOMENA: Svi iznosi su u 000 RSD

10.23. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri	0	0
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači	0	0
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	1.252	0
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari	0	0
Primljene garancije	0	0
Svega	1.252	0

<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	5.923	7.536
Date garancije - devizni deo	115.544	169.453
Data jemstva - dinarski deo	325.231	0
Data jemstva - devizni deo	0	0
Date garancije	0	0
Svega	446.698	176.990
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	0	0
Svega	0	0
UKUPNO	447.950	176.990

Društvo ima obaveze po osnovu izdatih ponudbenih, avansnih I garancija za dobro izvršenje posla na poslovima u zemlji I inostranstvu I samo je na kreditu čiji je korisnik EP Holding od Fonda za razvoj jemač (iskazano na poziciji **Data jemstva – dinarski deo**).

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi</i>		
Prihod od prodaje (EP Entel)		66
Kamata po osnovu kratkoročnog kredita		
Svega		
<i>Rashodi</i>		
Nabavna vrednost prodane robe		
Svega	0	66

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja</i>		
EP Visokogradnja	1.582	1.472
EP Niskogradnja	13.587	13.587
EP Oprema		523
Svega	15.169	15.582
<i>Obaveze</i>		
EP Holding	89.164	78.283
EP Garant	792	1.441
EP Visokogradnja	2.870	2.343
EP Niskogradnja	5.815	5.701
EP Entel	3.197	347
EP Energodata	763	1.124
EP Oprema		48
EP Industrija - Zahinos		4.067
EP Entel - Oman		4.087
INEC ltd	282	277
Svega	102.883	97.718

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje i dospevaju 15 dana nakon datuma prodaje, nisu obezbeđena, izuzev za Holding, i nemaju kamatu.

Sa aspekta **ključnog rukovodećeg osoblja**, u naredne dve tabele je prikazana struktura naknade tokom godine, kao i promena salda po osnovu kredita.

Struktura naknada ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Kratkoročna primanja (bruto zarade i dr.)	33.551	30.459
Otpremnine	0	0
Pozajmice i ostalo	0	0
Svega	33.551	30.459

Kreditni ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na početku godine	0	0
Uvećanje za kamatu	0	0
Otplate tokom godine	0	0
Saldo na kraju godine	0	0

Kreditni nisu odobravani, a u okviru ključnog rukovodećeg osoblja se nalaze Direktor, 2 Izvršna direktora, 5 šefova specijalizovanih biroa i 3 šefa službi.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. U procenjene vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2011. godine, su uključene vrednosti zateznih kamata a nisu uključeni procenjeni sudski troškovi koji mogu nastati u slučaju sudskih odluka koje ne bi bile u korist Društva.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	3	3	6
Pravno lice	1		1
UKUPNO	4	3	7
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	3.194.992,01	1.185.036,95	4.380.028,96
Pravno lice			
UKUPNO			

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Fizičko lice	Naknada štete u postupku prinudnog iseljenja	2.518.031,46

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjejem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice		1	1
Pravno lice	2		2
UKUPNO			
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice		3.246.008,00	3.246.008,00
Pravno lice	3.464.801,09		3.464.801,09
UKUPNO			6.710.809,09

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Fizičko lice	Naknada štete povodom kršenja zabrane konkurencije	3.246.008,00

14. DOGADJAJI NAKON BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 28. februara 2012. Godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Zvezdica

Direktor

[Signature]

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI

**ENERGOPROJEKT
HIDROINŽENJERING a.d., BEOGRAD**

**Finansijski izveštaji za 2011. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima društva Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja društva Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Beograd (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2011. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2011. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Akcionarima društva Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Beograd

Ostalo

Godišnji finansijski izveštaji Društva za 2010. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 30. marta 2011. godine izrazio pozitivno mišljenje na ove finansijske izveštaje.

Beograd, 16. mart 2012. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv : ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005010961474

na dan 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		340181	347254
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	3375	3462
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005	10.2.	326696	332794
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		326696	332794
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009	10.3.	10110	10998
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		429	1777
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		9681	9221
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		471874	485957
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.4.	7499	8678
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		464375	477279
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.5.	338548	328229
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.5.	1682	1102
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	10.6.	41817	47305
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.7.	81109	98931

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.8.	1219	1712
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021	10.21.		
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		812055	833211
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		812055	833211
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.23.	447950	176990
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		524559	515693
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.10.	289247	289247
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.11.	14682	13794
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.12.	143583	143303
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.12.	117	226
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.12.	0	1861
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.13.	76930	70984
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		273977	304187
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.14.	13561	14296
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113	10.15.	943	0
414, 415	1. Dugorocni krediti	114			
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		943	0
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		259473	289891
42, osim 427	1. Kratkorocne finansijske obaveze	117	10.17.	31957	39919
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.18.	162182	161254
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.19.	49047	42277
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.20.	16287	46441
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123	10.21.	13519	13331
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		812055	833211
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	10.23.	447950	176990

U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zecolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07023065 Maticni broj	712 Sifra delatnosti	100001476 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐	☐	☐	☐
	20	21	22	23	24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005010961481

u period 01.01.2011 do 31.12.2011

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		628177	521994
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	625791	519437
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.		
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	9.3.		
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	9.3.		
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.4.	2386	2557
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		603252	517727
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.5.	29006	24950
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.6.	361136	338017
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.7; 9.8.	14902	18041
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.9; 9.10.	198208	136719
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213	9.15.	24925	4267
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.11.	20853	57224
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.12.	19945	31766
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.13.	9552	962
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.14.	26591	11388
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219	9.15.	8794	19299
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.15	8794	19299
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK		9.16.		
721	1. Poreski rashod perioda	225		1492	1791
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		469	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	236
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.16.	6833	17744
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zemolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010961498

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	499191	491746
1. Prodaja i primljeni avansi	302	497229	487884
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	153	1515
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	1809	2347
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	491296	448432
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	175174	158844
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	278421	256222
3. Placene kamate	308	2154	1493
4. Porez na dobitak	309	1543	3344
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	34004	28529
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	7895	43314
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	14581	1520
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	5403	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Åkih sredstava	315	1175	0
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	5206	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	1233	1515
5. Primljene dividende	318	1564	5
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	11213	14418
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Åkih sredstava	321	11213	9805
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	4613
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	3368	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	0	12898

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	0	31649
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	0	31649
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	29646	28371
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	28323	28371
3. Finansijski lizing	332	1323	0
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	3278
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	29646	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	513772	524915
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	532155	491221
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	0	33694
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	18383	0
Ä...Ä. GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	98931	53023
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	5092	16892
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	4531	4678
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	81109	98931

U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zecolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010961511

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	279305	414	9942	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	279305	417	9942	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	279305	420	9942	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	279305	423	9942	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	279305	426	9942	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	13090	466	141343	479	181	492	1861
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	13090	469	141343	482	181	495	1861
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	704	470	1960	483	45	496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	13794	472	143303	485	226	498	1861
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	13794	475	143303	488	226	501	1861
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	888	476	280	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490	109	503	1861
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	14682	478	143583	491	117	504	

Red. br.	OPIS	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037.237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	52649	518		531		544	494649
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	52649	521		534		547	494649
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	32427	522		535		548	35136
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	14092	523		536		549	14092
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	70984	524		537		550	515693
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	70984	527		540		553	515693
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	6833	528		541		554	8001
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	887	529		542		555	865
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	76930	530		543		556	524559

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

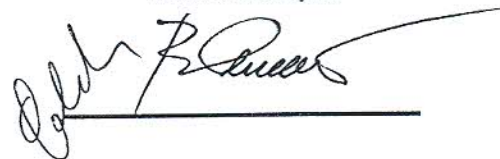
U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	7112 Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING a.d.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005010961504

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	2	2
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	195	192

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	14309	10847	3462
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	1572	XXXXXXXXXXXX	1572
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	1659
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	15881	12506	3375
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	556609	223815	332794
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	7876	XXXXXXXXXXXX	7876
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	3333	XXXXXXXXXXXX	13974
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	561152	234456	326696

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	7499	8678
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	7499	8678

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	279305	279305
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovomoscju	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	9942	9942
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	289247	289247

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj
- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	681232	681232
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	279305	279305
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	279305	279305

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	334634	313021
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	132345	131493
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	17379	11106
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	320688	220472
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	191566	186998
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	21849	20914
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	33984	32639
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	1564	0
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	888	384
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	51307	35550
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1106204	952577

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	17153	15950
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	247097	238318
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	35243	32878
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	41625	27522
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1563	1375
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	35608	37924
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	120694	74519
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	2660	3062
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	14902	15248
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	5090	7458
553	13. Troškovi platnog prometa	663	7860	6903

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	321	302
555	15. Troškovi poreza	665	16545	9457
556	16. Troškovi doprinosa	666	762	741
562	17. Rashodi kamata	667	1917	1124
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	1917	1365
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	1690	1123
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	288	1700
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	552935	476969

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	0	931
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	1386	1515
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	1233	1296
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	1564	146
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	4183	3888

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

U BEOGRADU, dana 28.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zevolević

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

„ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, februar 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	8
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	11
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	12
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	13
7.1. Procenjivanje	14
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	15
7.3. Prihodi	15
7.4. Rashodi.....	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	17
7.6. Porez na dobitak	17
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	19
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	20
7.9. Finansijski lizing	21
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	22
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	23
7.12. Investicione nekretnine.....	24
7.13. Zalihe	25
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	26

7.15. Finansijski instrumenti	27
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	30
7.17. Kratkoročna potraživanja	30
7.18. Finansijski plasmani	32
7.19. Obaveze.....	32
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	33
7.21. Naknade zaposlenima.....	35
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	37
8.1. Kreditni rizik	39
8.2. Tržišni rizik	41
8.3. Rizik likvidnosti	44
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	45
9. BILANS USPEHA.....	48
9.1. Prihodi od prodaje	48
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe.....	49
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	49
9.4. Ostali poslovni prihodi	49
9.5. Troškovi materijala	50
9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	50
9.7. Troškovi amortizacije	51
9.8. Troškovi rezervisanja	51
9.9. Troškovi proizvodnih usluga	55
9.10. Nematerijalni troškovi	56
9.11. Finansijski prihodi.....	57
9.12. Finansijski rashodi.....	58
9.13. Ostali prihodi.....	59
9.14. Ostali rashodi.....	60
9.15. Dobitak pre oporezivanja	61
9.16. Porez na dobitak i neto dobitak	62
9.17. Neto dobitak po akciji	62

10. BILANS STANJA	63
10.1. Nematerijalna ulaganja	63
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	64
10.3. Dugoročni finansijski plasmani	65
10.4. Zalihe i dati avansi	66
10.5. Kratkoročna potraživanja	66
10.6. Kratkoročni finansijski plasmani.....	68
10.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	69
10.8. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	70
10.9. Promene na kapitalu	71
10.10. Osnovni kapital	72
10.11. Rezerve.....	73
10.12. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	73
10.13. Neraspoređeni dobitak.....	74
10.14. Dugoročna rezervisanja.....	75
10.15. Ostale dugoročne obaveze	76
10.16. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	76
10.17. Kratkoročne finansijske obaveze.....	77
10.18. Obaveze iz poslovanja.....	78
10.19. Ostale kratkoročne obaveze.....	78
10.20. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	79
10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva.....	80
10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	81
10.23. Vanbilansna aktiva i pasiva	82
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	83
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	83
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	85
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	87

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07023065
Šifra i naziv delatnosti	7112 Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
Poreski identifikacioni broj	100001476

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice , a na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 22.maja 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.10069/02 od 9.09.2002. Društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8069 od 17.5.2005. godine.

Privatizacija društva je započeta po starim zakonima važećom u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojojinskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojinske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo sa oko 95% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je projektovanje, konsalting i inženjering hidroenergetskih, vodoprivrednih i infrastrukturnih objekata i sistema.

Društvo je matično društvo koje sa zavisnim društvom – ino kompanija ENHISA Peru, čini **grupaciju**:

- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	
Naziv zavisnog pravnog lica	% vlasništva
Ino kompanija ENHISA Peru	

Ino kompanija ENHISA Peru je u zvaničnom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. i data na upravljanje Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Niže se daje pregled 13 pogona u inostranstvu (dalje u tekstu ino entiteti) koji zajedno sa matičnim preduzećem u zemlji čine finansijske izveštaje "Energoprojekt Hidroinženjering" a.d. Beograd.

Redni broj	Broj	Naziv pogona
1.	055	Tekeze Etiopija
2.	065	Chiffa Alžir
3.	072	Podzemne vode Alžir
4.	074	Orsec I Alžir
5.	075	Orsec II Alžir
6.	090	Sv. Petka Makedonija
7.	091	Olmos Peru
8.	092	Ourkiss Alžir
9.	06	HE Piva Crna Gora

10.	11	MHE Dub, Rogatica, R.Srpska
11.	10	Setif Alžir
12.	15	Kufranja Jordan
13.	11105	Bouzina Alžir

Društvo posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Sistema "Energoprojekt", Beograd.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2011. godine : 195 radnika
- 2010. godine: 192 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora dana 27.02.2012. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Bratislav Stišović - Direktor
- Dragan Joldić - Izvršni direktor za finansije i računovodstvo
- Bogdan Uzelac - Izvršni direktor za realizaciju projekata

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. sa 94,84% dok ostatak čine mali akcionari sa 4,63% druga pravna lica sa 0,39% i Kastodi račun sa 0,14%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,

- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, *koji je donet 27.02.2007. godine na 6. Sednici Upravnog odbora Društva i dopunjen 28.01.2011. na 9. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d., a usvojen 04.02.2011. od strane Upravnog odbora Društva*. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili,

ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili

upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2010.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - *Prihodi, prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski

trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i

- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **FIFO metode**, koja polazi od pretpostavke da se stavke zaliha materijala koje su najranije nabavljene najranije i utroše u proizvodnom procesu.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo). Preciznije, zalihe nedovršene proizvodnje i zalihe gotovih proizvoda, koja nastaju kao rezultat proizvodnog procesa, vode se po standardnoj ceni koštanja. Razlika između vrednosti zaliha po stvarnoj ceni koštanja utvrđena nakon pogonskog obračuna i vrednosti zaliha po standardnoj ceni koštanja predstavlja odstupanje od cene gotovih proizvoda.

Neto ostvariva vrednost **je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza rapoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.**

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja

preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi direktor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi direktor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer:

rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kupci u zemlji</i>		
JP Elektroprivreda Srbije, Beograd	22.562	17.988
Đerdap HE Kladovo	7.902	3.048
Drinsko Limske HE Bajina Bašta	3.520	2.307
Rzav, Arilje	764	2.277
Rovni, Valjevo	2.248	1.613
JP Srbija vode, Beograd	24.123	1.123
REV doo , Beograd	36.498	
Ostali	2.071	2.235
Svega	99.688	30.051

Kupci u <i>inostranstvu</i>		
ANBT Ourkis Z-92 Alžir	60.680	42.065
Z-055 Harza Tekeze 10% Etiopija		23.653
ANRH Alžir Z-072	19.277	22.768
Z-055 Harza Tekeze 90% Etiopija		21.868
Z-065 Ministarstvo vod. resursa Alžira	19.964	20.804
Z-075 ANBT Orsec 2 Istok	19.208	18.698
Ug 10049 MH EPRS HE na Trebišnjici		17.277
Colenko Power Engineering	6.051	16.384
Riko Ljubljana Z-090	16.983	15.027
ANBT Z-074 Orsec 1 Centar	15.732	14.063
Ug 10052 Đuđevina Manastir Morača		11.298
Z-015, Jordan	5.968	
Z-010, Setif, Alžir	11.134	
Z-091, Mpicchu, Peru	10.381	
EPRS, Rep. Srpska	12.505	
Z-11105, Bouzina, Alžir	8.865	
Ostali	28.198	75.717
Svega	234.946	299.622
UKUPNO	334.634	313.021

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekuća	129.997	75.454
0-30 dana od dospeća	45.201	60.335
30 - 60 dana od dospeća	14.675	26.917
60 - 90 dana od dospeća	37.373	19.176
preko 90 dana od dospeća	107.388	131.139
UKUPNO	334.634	313.021

Nedospela potraživanja od kupaca dospevaju shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjenje vrednosti	<i>2011.</i>
Chiffa, Alžir, Z-065	53
Piva, Colenco, Z 06	952
Gornji horizonti, R.Srpska, 08081	1.581
Tekeze, Etiopija , Z 055	46.433
UKUPNO	49.019

Ispravka vrednosti je izvršena na bazi odluke Izvršnog odbora direktora saglasno realnoj proceni rukovodstva o naplativosti potraživanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno US dolarima, kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi negativne kursne razlike.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>	<i>Obaveze u EUR</i>
<i>2011.</i>	<i>2011.</i>
3.337.000	1.732.000

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Uz nepromenjene ostale varijable, fluktuacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>2011.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA u 000 RSD	16.795

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Imajući u vidu da je nivo zaduženosti Društva nizak ne očekuje se bitan uticaj eventualne promene kamatnih stopa na konačni rezultat. Sa druge strane, I finansijska sredstva koja su plasirana predstavljaju kontratežu eventualnim pomeranjima kamata naviše.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
EP Holding	89.164	78.282
EP Visokogradnja	2.871	2.343
Beogradske elektrane	586	1.858
KLM Inženjering		1.576
EP Garant	792	1.441
EP Energodata	763	1.124
Georing		1.062
EP Niskogradnja	5.815	5.701
Enhisa		11.314
Proautor	1.006	
Hidrogrupa	7.061	
EP Entel	3.197	
Institut Siniša Stanković	1.578	
Ostali	4.423	4.789
Svega	117.256	109.490
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Advokat Muniz, Peru		249
Dobavljači Alžir - zbirno		128
Geoinženjering B.Luka		359
Tehnički institut Bijeljina	1.035	
Zigma Gacko	4.328	
Ostali	90	89
Svega	5.453	825
UKUPNO	122.709	110.315

Društvo ne daje instrumente obezbedjenja izuzev za EP Holding, prema kome su obaveze izmirivane u skladu sa mogućnostima I na relativno zadovoljavajućem nivou na šta ukazuje skromno uvećanje starog duga u toku 2011 godine kao rezultat najveće uplate na godišnjem nivou još od 2006. godine.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Tekuća	21.328	10.865
0-30 dana od dospeća	11.930	5.042
30 - 60 dana od dospeća	6.055	4.527
60 - 90 dana od dospeća	5.572	5.703
preko 90 dana od dospeća	77.824	84.178
UKUPNO	122.709	110.315

Analizom strukture svih dobavljača, kako internih tako i eksternih, potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,82	1,68
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,78	1,65
Gotovinski ratio likvidnosti		0,31	0,34
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	212.401	196.066

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2011. godine nije umanjilo sposobnost da u relativno dužem periodu izmiruje kratkoročne obaveze. Uvažavajući navedeno, može se zaključiti da nema indicija koje bi ukazule na potencijalne probleme sa likvidnošću Društva.

U toku 2011 Društvo je ,pravilnom politikom vođenja gotovinskog toka, bilo likvidno I bez ikakvih posledica na poslovne procese. I uzimanje kratkoročnih kredita je bilo isključivo u cilju prevazilaženja nepredvidive dinamike naplate iz Alžira. Izmirenje obaveze je I ugovorno vezano za prilive od Klijenata I vršene su konstantne , I usmene I pisane, urgencije naplate. U narednom periodu će se , usled objektivnih okolnosti, još intenzivnije raditi na obezbedjenju likvidnosti Društva.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar

prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	6,833	17.744
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	515.693	494.649
Kapital na kraju godine	524.559	515.693
Svega	520.126	505.171
Stopa prinosa na sopstveni kapital	1,3	3,5

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2010. i 2011. godini, sa aspekta održivosti kapitala, ne mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da je rizik kapitala izražen.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	273.977	304.187
Ukupna sredstva	812.055	833.211
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,34	0,37
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	524.559	515.693
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	14.504	14.296
Svega	510.055	501.397
Ukupna sredstva	812.055	833.211
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,63	0,60

Iz navedenih pokazatelja je moguće zaključiti da se radi o stabilnoj finansijskoj strukturi te da oba pokazatelja ukazuju na izvesna poboljšanja u 2011. godini .

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	259.473	289.891
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	122.296	146.236
Svega	136.547	143.655
Kapital	524.559	515.693
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,26	0,28

U 2011. godini je došlo do skromnog umanjenja racia neto zaduženosti ali je to još jedan pokazatelj relativne stabilnosti poslovanja bez dodatnih zaduženja I relativno dobre finansijske strukture.

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod pružanjem usluga na domaćem, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	0	0
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	0	66
Svega		66
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od prodaje usluga	291.256	201.508
Svega	291.256	201.574
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od pružanja usluga	334.535	317.863
Svega	334.535	317.863
UKUPNO	625.791	519.437

U 2011 godini je došlo do značajnog uvećanja poslovnih prihoda što je i rezultiralo višestruko većom poslovnom dobiti.

U sledećoj tabeli su dati najznačajniji kupci:

Kupci zemlja:	Iznos:
JP EPS, Beograd	65.515
HE Đerdap, Kladovo	15.979
Vode Vojvodine	5.861
Srbija Vode	35.474
REV d.o.o. Beograd	83.194
Drinsko Limske HE, HE Bajina Bašta	12.609
Drinsko Limske HE, HE Zvornik	24.010
Hidro One, N.Sad	7.959
Direkcija za gradjevinsko zemljište, Bgd	9.995

Kupci inostranstvo:

Iznos:

Nacionalna agencija za brane i transfere, Alžir	63.658
Elektroprivreda Republike Srpske a.d. Trebinje	48.783
Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić	15.556
Hidroinvest, Rogatica	24.264
RIKO d.o.o. Ljubljana	26.458
Tractabel, Francuska	27.060
Consortio M.P, Peru	38.499
Consortio A. Piura, Peru	31.827

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe	0	0
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	0	0
UKUPNO	0	0

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	0	0
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	0	0
UKUPNO	0	0

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	2.386	1.285
Ostali poslovni prihodi	0	1.272
UKUPNO	2.386	2.557

Prihod od zakupnina se odnosi na izdavanje poslovnog prostora Energoprojekt Garantu a ostali poslovni prihodi se odnose na iznajmljivanje vozila na projektu Alto Piura saglasno ugovoru.

9.5. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi materijala za izradu	0	0
Troškovi ostalog materijala	11.853	9.000
Troškovi goriva i energije	17.153	15.950
UKUPNO	29.006	24.950

Troškovi ostalog materijala se odnose na nabavku tonera i ostalih kancelarijskih materijala obzirom da se svi projekti finalizuju u sedištu Društva.

Troškovi goriva i energije imaju visoke vrednosti što je u korelaciji sa velikim brojem ekspertskih i terenskih putovanja u zemlji i okruženju.

9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	247.097	238.319
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	35.243	32.878
Svega	282.340	271.197
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	41.625	27.522
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.563	1.375
Ostali lični rashodi i naknade	35.608	37.923
UKUPNO	361.136	338.017

Troškovi zarada i naknada zarada su ostvareni u očekivanom iznosu sa izvesnim povećanjem u odnosu na planske vrednosti i u odnosu na

prethodnu godinu ali je njihov relativni rast manji od relativnog porasta poslovnih prihoda.

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva na ime ino dnevnica tj. ekspertske putovanja u inostranstvo i isplaćene obaveze prema radnicima saglasno KU.

9.7. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.659	1.827
Amortizacija nekretnina	6.333	6.333
Amortizacija postrojenja i opreme	6.910	7.088
Amortizacija investicionih nekretnina		
UKUPNO	14.902	15.248

9.8. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0	2.793
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova	0	0
Ostali troškovi rezervisanja	0	0
UKUPNO	0	2.793

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i smanjenje ukupog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrćenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjeg roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije,

Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom mom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

9.9. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	93.332	48.727
Troškovi transportnih usluga	5.787	6.178
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	5.217	10.315
Troškovi zakupnina	2.660	3.062
Troškovi sajmovi	0	0
Troškovi reklame i propagande	3.734	1.227
Troškovi ostalih usluga	9.964	5.009
UKUPNO	120.694	74.518

Imajući u vidu specifičnu delatnost Kompanije, veliki deo ugovorenih poslova mora biti u podugovaranju kroz tzv. Posebno ugovorene radove. Radi se o kupovini satelitskih snimaka, specijalnim istražnim radovima, ekspertizama I slično. Angažovane su renomirane kompanije kao što su Geotehnika, Zigma-Crna Gora I BiH, Imagem-Peru, Institut društvenih nauka, Institut za biološka istraživanja, Geojanja, Geomikom, Geomorf, Republička geodetska uprava- Banja Luka, Tehnički institut-Bijeljina, Gradski zavod za javno zdravlje, Cepting, Brodarski institut- Hrvatska, Emo-Makedonija I drugi.

Troškovi transportnih usluga su dominantno vezani sa velikim brojem putovanja u zemlji I inostranstvu a iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na održavanje poslovne zgrade I održavanje osnovnih sredstava.

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup poslovnog prostora u inostranstvu , konkretno u Alžiru, Makedoniji I Jordanu.

Troškovi reklame i propagande se najviše odnose na troškove reklame I propagande u zemlji a vezani su za promociju Kompanije.

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na obnovu registracije licenci u zemlji

Pored ovoga **troškovi ostalih usluga** se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.10. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi neproizvodnih usluga	13.645	11.509
Troškovi reprezentacije	3.854	3.619
Troškovi premija osiguranja	5.090	7.458
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	7.860	6.903
Troškovi članarina	321	303
Troškovi poreza i doprinosa	17.629	10.198
Ostali nematerijalni troškovi	29.115	22.211
UKUPNO	77.514	62.201

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa, i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i drugo

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

U strukturi **troškova platnog prometa i bankarskih usluga** dominiraju bankarske usluge jer neprihvatanje srpskih banaka dovodi do višestrukog povećanja ostvarenih troškova po ovom osnovu.

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih

telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu i porez na građevinsko zemljište.

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl a usluge Holdinga čine najveću stavku tj. 27.549 hiljada RSD.

9.11. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi od kamate po drugim osnovama	1.386	1.515
Svega	1.386	1.515
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	387	
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	753	3.254
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	15.220	51.577
Svega	16.360	54.831
Prihodi od efekata valutne klauzule	1.454	617
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica		
Ostali finansijski prihodi	1.653	261
UKUPNO	20.853	57.224

Kretanje deviznog kursa u toku 2011 godine je uslovalo da društvo ostvari velike **pozitivne kursne razlike** koje čine najveću stavku u okviru finansijskih prihoda, ali su u odnosu na 2010 godinu na bitno nižem nivou.

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je prihodovanje kamata po osnovu deviznih depozita u bankama.

Ostali finansijski prihodi potiču od isplate dividende za 2010 godinu Energoprojekt Garanta.

9.12. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		241
Rashodi od kamate po drugim osnovama	1.917	1.124
Svega	1.917	1.365
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	357	
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	546	2.998
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	14.748	23.765
Svega	15.651	26.763
Rashodi od efekata valutne klauzule	2.376	3.636
Ostali finansijski rashodi	1	2
UKUPNO	19.945	31.766

Najznačajniji finansijski rashodi su rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika koje su posledica fluktuacija stranih valuta, pogotovu US dolara mada su vrednosti značajno ispod onih iz 2010 godine.

9.13. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	619	
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	2.293	
Viškovi		
Naplaćena otpisana potraživanja	3.228	100
Prihodi od smanjenja obaveza	3.323	466
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Prihodi od ukidanja rezervisanja	56	
Ostali nepomenuti prihodi	33	396
Svega	9.552	962
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana		
Ostale imovine		
Svega		0
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	9.552	962
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		0
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		0
UKUPNO	9.552	962

Ostali prihodi po osnovu prodaje HoV potiču od prodaje učešća u Energoprojekt Garant.

Naplaćena otpisana potraživanja se odnose na projekte HE Piva I rekonstrukcije PPPV Kovin.

Prihodi od umanjenja obaveza se odnose na projekat North Rumaila ,Irak I M Zab, Alžir , Plužine , Crna Gora na osnovu zastarelosti obaveza.

9.14. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme		54
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala		
Manjkovi		
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	3.776	
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe		
Ostali nepomenuti rashodi	509	2.283
Svega	4.285	2.337
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	22.306	9.051
Ostale imovine		
Svega	22.306	9.051
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	26.591	11.388
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	26.591	11.388

Dominantna stavka u okviru **ostalih rashoda** je rashod po osnovu ispravke vrednosti potraživanja na projektu Tekeze, saglasno odluci Izvršnog odbora direktora.

9.15. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	628.177	521.994
Poslovni rashodi	603.252	517.727
Poslovni rezultat	24.925	4.267
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	20.853	57.224
Finansijski rashodi	19.945	31.766
Finansijski rezultat	908	25.458
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	9.552	962
Ostali rashodi	26.591	11.388
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-17.039	-10.426
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		0
Rashod		0
Neto efekat		0
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	658.582	580.180
UKUPNI RASHODI	649.788	560.881
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	8.794	19.299

9.16. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.794	19.299
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	11.056	12.441
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	2.293	
Oporeziva dobit	17.557	31.740
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	2.293	
Poreska osnovica	19.850	31.740
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	1.985	3.174
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	493	1.383
Obračunati porez po umanjenju	1.492	1.791
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.794	19.299
Poreski rashod perioda	-1.492	-1.791
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-469	236
Neto dobitak/gubitak	6.833	17.744

Kapitalni dobitak je nastao po osnovu prodaja učešća u Energoprojekt Garantu.

Umanjenje obračunatog poreza (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Obračun poreza na dobitak vrši se po stopi od 10% u skladu sa poreskim propisima, odvojeno za poslovni i kapitalni podbilans. Vrši se usklađivanje pojedinih pozicija prihoda i rashoda, a poreska osnovica se umanjuje za gubitke ranijih godina i prihode od dividendi i udela u dobiti kod pravnih lica rezidenata.

9.17. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	6.833	17.744
Prosečan broj akcija tokom godine	681.232	681.232
Neto dobitak po akciji u dinarima	10,03	26,04

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2011.)	1.195		13.114	14.309
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			1.572	1.572
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2011.)	1.195		14.686	15.881
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			10.847	10.847
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2011. godinu			1.659	1.659
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2011.)			12.506	12.506
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2011.	1.195		2.267	3.462
Stanje 31.12.2011.	1.195		2.180	3.375

Ostala nematerijalna ulaganja se odnose na licence za korišćenje specijalizovanih softvera.

Nematerijalna ulaganja u pripremi se odnose na BI paket koji je nabavljen za potrebe uvođenja ERP u Energoprojekt sistem.

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Građ. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekretn., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2011.)		486.896	69.713			556.609
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			7.876			7.876
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-3.333			-3.333
Krajnje stanje (31.12.2011.)		486.896	74.256			561.152
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2011.)		175.241	48.574			223.815
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2011. godinu		6.333	6.910			13.243
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-2.602			-2.602
Krajnje stanje (31.12.2011.)		181.574	52.882			234.456
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2011.		311.655	21.139			332.794
Krajnje stanje 31.12.2011.		305.322	21.374			326.696

Dominantna je vrednost građevinskih objekata u zemlji (poslovna zgrada Energoprojekt) jer pojedinačno Hidroinženjering poseduje najveći poslovni prostor iako je uknjižen na EP Holding.

10.3. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Svega		
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Garant a.d.o.		1.249
Svega		1.249
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
JUBMES	429	527
Humanitarna fondacija		1
Svega	429	528
UKUPNO	429	1.777
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	808	867
Ostalo	8.873	8.354
Svega	9.681	9.221
UKUPNO	10.110	10.998

U 2011 godini Kompanija je prodala akcije EP Garant.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** najznačajnija stavka je dugoročni depozit na ime kolaterala za garanciju na projektu Alto Piura, Peru, kroz ostale dugoročne finansijske plasmane.

Dugoročni krediti dati radnicima datiraju iz 2000 godine I dati su beskamatno jer se radi o malim iznosima I socijalnog su karaktera.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Materijal		
Sitan inventar		
Nedovršeni proizvodi		
Gotovi proizvodi		
Roba		
Dati avansi	8.922	10.101
Minus: ispravka vrednosti	1.423	1.423
UKUPNO	7.499	8.678

Dati avansi se odnose na avanse date za realizaciju podizvodjačkih ugovora koji su još u fazi realizacije.

10.5. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica		
Kupci – ostala povezana pravna lica	87	318
Kupci u zemlji	101.796	34.966
Kupci u inostranstvu	291.576	299.622
Minus: Ispravka vrednosti	-58.825	-21.885
Svega	334.634	313.021
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	1.330	12.917
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	1.330	12.917
<i>Druga potraživanja</i>		

Potraživanja za kamatu i dividende	25	69
Potraživanja od zaposlenih	1.885	1.718
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	1.682	1.102
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		25
Ostala potraživanja	674	479
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	4.266	3.393
UKUPNO	340.230	329.331

I pored ekonomske krize nivo naplate u zemlji je izuzetno visok i , ukoliko se izuzme poslednja , decembarska realizacija, iznosi preko 90%. Naplate u 2012 godini potvrđuju prethodnu konstataciju.

Što se ino potraživanja tiče, važno je napomenuti da sa radi isključivo o institucionalnim investitorima iz javnog sektora (Ministarstva, državne agencije, lokalni i regionalni organi vlasti) i o poznatim kupcima. Naravno, struktura tržišta (Jordan , Peru, Alžir) ukazuje na izuzetnu specifičnost i duže rokove naplate ali je procena rukovodstva da ona ničim nije ugrožena. Štaviše, spomenuta tržišta su van tokova krize što smanjuje rizike naplate. U korist prethodne konstatacije ide činjenica da naplate u Peruu i Jordanu idu u ugovorenim rokovima , što važi i za zemlje bivše SFRJ. Iz Alžira je od 2003 do danas naplaćeno oko 8 miliona evra i uplata u januaru 2012 ukazuje na kontinuitet iako su rokovi duži zbog jakog administrativnog upliva sa strogom hijerarhijom jer se radi o isplatama iz državnog budžeta.

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje na dan 01. januara	21.885	16.372
Dodatna ispravka vrednosti	46.433	9.522
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	-6.257	-3.909
Naplaćena ispravljen potraživanja	-3.236	-100
UKUPNO	58.825	21.885

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2011. godine kao I informacija o neusaglašenim odnosima sa pojedinim kupcima prezentovana u odgovarajućem tekstu Napomena.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		
Ostala povezana pravna lica	13.500	13.500
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	13.500	13.500
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	0	0
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	28.285	33.805
Ostalo	32	
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	28.317	33.805
UKUPNO	41.817	47.305

Na pozajmicu EP Niskogradnji se obračunava kamata za potrebe poreskog bilansa saglasno zakonskim uzansama. Pozajmica je kratkoročna I produžava se svakih 6 meseci. Sredstva obezbedjenja nisu uzeta.

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Hypo alpe adria banka	EUR	19.12.2011.	19.01.2012.	5.240
Raiffeisen banka	EUR	14.12.2011	16.01.2012.	10.481
Raiffeisen banka	EUR	26.12.2011	26.01.2012	12.564

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod domaćih poslovnih banaka. Sredstava su tokom cele 2011. godine deponovana na period do 12 meseci (na periode od 30 dana) uz kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 3 do 4,8 % na godišnjem nivou.

10.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekući računi (dinarski)	3.311	27.778
Tekući računi (devizni)	61.664	65.678
Dinarska blagajna		50
Devizna blagajna	15.699	4.874
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	435	551
UKUPNO	81.109	98.931

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Raiffeisen banka, Alpha banka, Hypo Alpe Adria Bank, Societe Generale Banka, Vojvođanska banka, JUBMES banka) i
- na deviznim računima (BNA, BADR- Alžir, Scotiabank- Peru, Bank of Jordan)

10.8. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Porez na dodatu vrednost		
Unapred plaćeni troškovi	1.148	1.662
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	71	
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		50
UKUPNO	1.219	1.712

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

10.9. PROMENE NA KAPITALU

red. broj	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Ostali kapital (rn 309)	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Emisiona premija (rn 320)	Rezerve (rn 321, 322)	Revalorizacije rezerve (rn 330 i 331)	Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti (rn 332)	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (rn 333)	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (rn 037,237)	UKUPNO	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
1	AOP	401	414	427	440	453	466	479	492	505	518	531	544	557
	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2010	279.305	9.942			13.090	141.343	181	1.861	52.649			494.649	
2	AOP	402	415	428	441	454	467	480	493	506	519	532	545	558
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –povećanje													
3	AOP	403	416	429	442	455	468	481	494	507	520	533	546	559
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –smanjenje													
4	AOP	404	417	430	443	456	469	482	495	508	521	534	547	560
	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2010. (r.br.1+2-3)	279.305	9.942			13.090	141.343	181	1.861	52.649			494.649	
5	AOP	405	418	431	444	457	470	483	496	509	522	535	548	561
	Ukupna povećanja u prethodnoj godini					704	1.960	45		32.427			35.136	
6	AOP	406	419	432	445	458	471	484	497	510	523	536	549	562
	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini									14.092			14.092	
7	AOP	407	420	433	446	459	472	485	498	511	524	537	550	563
	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2010 (r.br. 4+5-6)	279.305	9.942			13.794	143.303	226	1.861	70.984			515.693	
8	AOP	408	421	434	447	460	473	486	499	512	525	538	551	564
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –povećanje													
9	AOP	409	422	435	448	461	474	487	500	513	526	539	552	565
	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –smanjenje													
10	AOP	410	423	436	449	462	475	488	501	514	527	540	553	566
	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2011 (r.br.7+8-9)	279.305	9.942			13.794	143.303	226	1.861	70.984			515.693	
11	AOP	411	424	437	450	463	476	489	502	515	528	541	554	567
	Ukupna povećanja u tekućoj godini					888	280			6.833			8.001	
12	AOP	412	425	438	451	464	477	490	503	516	529	542	555	568
	Ukupna smanjenja u tekućoj godini							109	1.861	887			-865	
13	AOP	413	426	439	452	465	478	491	504	517	530	543	556	569
	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2011 (r.br. 10+11-12)	279.305	9.942			14.682	143.583	117		76.930			524.559	

10.10. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	279.305	279.305
Ostali osnovni kapital	9.942	9.942
UKUPNO	289.247	289.247

Najvećih 5 akcionara Društva su:

	<u>broj akcija</u>
Energoprojekt Holding A.D.	646.081
Lazić Arsenije	1.608
Proinvestments A.D.	1.040
Vulović Vojislav	1.002
Hypo kastodi 4	<u>979</u>

Akcijski kapital čini 681.232 običnih akcija pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Saglasno Statutu, obične akcije Društva daju akcionarima a naročito:

- pravo na informisanje i pristup pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama Društva
- pravo prisustva i učešća u raspravi na sednici Skupštine
- pravo glasa u Skupštini tako da jedna akcija uvek daje pravo na jedan glas
- pravo na isplatu dividendi, posle isplate dividendi na sve preferencijalne akcije u punom iznosu
- pravo učešća u raspodeli likvidacionog viška po likvidaciji Društva, a nakon isplate poverilaca i akcionara bilo kojih preferencijalnih akcija
- pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija i zamenljivih obveznica
- pravo raspolaganja akcijama

10.11. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	14.682	13.794
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	14.682	13.794

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.12. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Revalorizacione rezerve	143.583	143.303
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	117	226
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		-1.861
UKUPNO	143.700	141.668

Promene na revalorizacionim rezervama odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja

10.13. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01.01.	70.984	52.649
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		1.296
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	-887	-705
Ostalo		
Dobit tekuće godine	6.833	17.744
Stanje na dan 31. decembra	76.930	70.984

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine od 24.6.2011.(tačka 5.) kako sledi:

	RSD hiljada
- u dividende	
- učešće zaposlenih u dobiti	
- u osnovni kapital	
- u rezerve	887
- pokriće gubitka	
- neraspoređena dobit	16.857
Ukupno	17.744

10.14. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	13.561	14.296
Ostala dugoročna rezervisanja		
UKUPNO	13.561	14.296

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna eksternog konsultanta.

U narednoj tabeli prikazana je struktura rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Struktura rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	<i>2011.</i>
Radnici muškog pola	459
Radnici ženskog pola	276
UKUPNO	735

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i

- treće, svodenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.

10.15. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	943	0
Ostale dugoročne obaveze		
UKUPNO	943	0

U 2011 je na lizing kupljeno terensko vozilo za Projekat Alto Piura koje se rentira saglasno ugovoru.

10.16. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2011.		2010.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	564	1.046	0	0
Od 1 – 5 godina	1.507	2.615	0	0
Preko 5 godina	0	0	0	0
UKUPNO	2.071	3.661	0	0

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga se otplaćuju na period od 2011 do 2014 (37 meseci) i uz kamatnu stopu koja je na nivou 9% godišnje. Nisu data nikakva sredstva obezbeđenja.

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica		
Kratkoročni krediti u zemlji	31.393	31.649
Kratkoročni krediti u inostranstvu		
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine		8.154
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	564	
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		116
UKUPNO	31.957	39.919

Deo **ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine** se odnose na lizing vozila u Peruu.

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale	EUR	11.10.2011.	30.06.2012.	3M EUR +4%	O roku dospeća	20.929	Jemstvo EP Holding
Hypo Alpe Adria Bank	EUR	27.04.2011.	26.04.2012	3M EUR +4,95%	mesečno	10.464	Jemstvo EP Holding
UKUPNO						31.393	

10.18. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	39.473	50.939
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	65.376	65.492
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	7.669	5.610
Dobavljači u zemlji	14.374	8.627
Dobavljači u inostranstvu	5.453	825
Ostale obaveze iz poslovanja		
Obaveze iz specifičnih poslova	29.837	29.761
UKUPNO	162.182	161.254

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu, izuzev javnih preduzeća, i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Kao I prethodnih godina, najveći dobavljač je Energoprojekt Holding te su I obaveze iz poslovanja najveće prema njemu, saglasno potpisanom ugovoru o pružanju usluga. Prema ključevima usvojenim na IOD EP Holding, Društvo ima najveće mesečne troškove u okviru EP sistema na održavanju poslovne zgrade (zbog ključa raspodele).

Preko 90% **primljenih avansa** su avansi po osnovu poslova iz druge polovine 2011 (River dredging – Evropska delegacija, EPS- Djerdap I Srbijavode- Bovan I Čelije)

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.19. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	47.057	40.414
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja		
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	184	184
Obaveze prema zaposlenima	1.050	1.435
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	89	83

Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	556	31
Ostale obaveze	111	130
UKUPNO	49.047	42.277

Obaveze po osnovu zarada se odnose na obaveze za ino-plate koje su delom vezane za naplatu od Investitora a prema potpisanim Ugovorima o radu u inostranstvu. Manji deo se odnosi na obračunatu decembarsku zaradu koja se isplaćuje u januaru 2012.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	13.420	5.515
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova		344
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.312	4.558
Svega	14.732	10.417
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	820	
Obračunati prihodi budućeg perioda	735	1.471
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja		34.545
Ostala pasivna vremenska razgraničenja		8
UKUPNO	16.287	46.441

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja se odnose na tzv. retention money na nekim inostranim poslovima u toku 2011 godine je uradjena reklasifikacija navedene pozicije.

10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Odložena poreska sredstva	-281	-3.535
Odložene poreske obaveze	469	44
Neto poreska sredstva/obaveze	13.519	13.331

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	13.331	16.822
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	13.519	13.331
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	(469)	236

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva po svim navedenim osnovama nisu iskazana u finansijskim izveštajima Društva. Kao osnovni razlog za objašnjenje navedene konstatacije može se navesti visoka doze neizvesnosti po pitanju buduće ostvarive dobiti Društva, na bazi kojih bi Društvo moglo da iskoristi odložena poreska sredstva za umanjenje obaveze za porez na dobit.

Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2011. godini prikazalo iznos od 493 hiljada RSD (u 2010 godini 1.383 RSD).

Društvo nema neiskorišćenog poreskog kredita iz ranijeg perioda.

10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2011 godine

Imajući u vidu veliki broj ugovora u zemlji I inostranstvu, kao I veliki broj banaka I dobavljača sa kojima je trebalo biti radjeno usaglašavanje obaveza I potraživanja, u nastavku dostavljamo samo one kupce koji nam nisu dostavili potpisan IOS uz navodjenje razloga za svakog od njih. Važno je istaći da su svi domaći Kupci dostavili potpisan IOS, da su potvrđeni svi IOS-i sa dobavljačima I da su sve banke potpisale IOS-e, a iz inostranstva se očekuju od sledećih kupaca:

- ANBT , Alžir : Državna agencija za brane , kao javno preduzeće, po njihovom tumačenju nema obavezu potvrde bilo kakvih dugova sa njihove strane jer se Medjunarodni računovodstveni standardi ne primenjuju u Alžiru. Jedna od faktura iz IOS-a je plaćena u januaru 2012. Iznos: 54.903
- ANRH, Alžir : Državna agencija za vodne resurse; Isto obrazloženje uz napomenu da je u toku 2011 naplaćen lokalni deo a da je neoveren IOS samo na devizni deo. Iznos: 19.277
- Fichtner , Nemačka : Projekat Perućica se završava u aprilu 2012, Fichtnerov šef projekta je od novembra u penziji I očekuje se potpisan IOS. Iznos: 1.104
- EPCG, Nikšić : Nema odgovora. Iznos:244

NAPOMENA: Svi iznosi su u 000 RSD

10.23. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansne pasive. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri	0	0
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači	0	0
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	1.252	0
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari	0	0
Primljene garancije	0	0
Svega	1.252	0

<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	5.923	7.536
Date garancije - devizni deo	115.544	169.453
Data jemstva - dinarski deo	325.231	0
Data jemstva - devizni deo	0	0
Date garancije	0	0
Svega	446.698	176.990
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	0	0
Svega	0	0
UKUPNO	447.950	176.990

Društvo ima obaveze po osnovu izdatih ponudbenih, avansnih I garancija za dobro izvršenje posla na poslovima u zemlji I inostranstvu I samo je na kreditu čiji je korisnik EP Holding od Fonda za razvoj jemač (iskazano na poziciji **Data jemstva – dinarski deo**).

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi</i>		
Prihod od prodaje (EP Entel)		66
Kamata po osnovu kratkoročnog kredita		
Svega		
<i>Rashodi</i>		
Nabavna vrednost prodane robe		
Svega	0	66

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja</i>		
EP Visokogradnja	1.582	1.472
EP Niskogradnja	13.587	13.587
EP Oprema		523
Svega	15.169	15.582
<i>Obaveze</i>		
EP Holding	89.164	78.283
EP Garant	792	1.441
EP Visokogradnja	2.870	2.343
EP Niskogradnja	5.815	5.701
EP Entel	3.197	347
EP Energodata	763	1.124
EP Oprema		48
EP Industrija - Zahinos		4.067
EP Entel - Oman		4.087
INEC ltd	282	277
Svega	102.883	97.718

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje i dospevaju 15 dana nakon datuma prodaje, nisu obezbeđena, izuzev za Holding, i nemaju kamatu.

Sa aspekta **ključnog rukovodećeg osoblja**, u naredne dve tabele je prikazana struktura naknade tokom godine, kao i promena salda po osnovu kredita.

Struktura naknada ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Kratkoročna primanja (bruto zarade i dr.)	33.551	30.459
Otpremnine	0	0
Pozajmice i ostalo	0	0
Svega	33.551	30.459

Kreditni ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na početku godine	0	0
Uvećanje za kamatu	0	0
Otplate tokom godine	0	0
Saldo na kraju godine	0	0

Kreditni nisu odobravani , a u okviru ključnog rukovodećeg osoblja se nalaze Direktor, 2 Izvršna direktora, 5 šefova specijalizovanih biroa I 3 šefa službi.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. U procenjene vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2011. godine, su uključene vrednosti zateznih kamata a nisu uključeni procenjeni sudski troškovi koji mogu nastati u slučaju sudskih odluka koje ne bi bile u korist Društva.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	3	3	6
Pravno lice	1		1
UKUPNO	4	3	7
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	3.194.992,01	1.185.036,95	4.380.028,96
Pravno lice			
UKUPNO			

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Fizičko lice	Naknada štete u postupku prinudnog iseljenja	2.518.031,46

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjejem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice		1	1
Pravno lice	2		2
UKUPNO			
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice		3.246.008,00	3.246.008,00
Pravno lice	3.464.801,09		3.464.801,09
UKUPNO			6.710.809,09

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Fizičko lice	Naknada štete povodom kršenja zabrane konkurencije	3.246.008,00

14. DOGADJAJI NAKON BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 28. februara 2012. Godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Zeljko Leventić

Direktor

[Signature]

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ
O POSLOVANJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA
za 2011. Godinu**

I Opšti podaci		
1. Poslovno ime	ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D.	
Sedište i adresa	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12	
Matični broj	07023065	
PIB	100001476	
2. Web site i e-mail adresa	www.ephydro.com info@ephydro.com	
3. Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata	BD 8069/2005 od 17.05.2005.	
4. Delatnost (šifra i opis)	7112 Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje	
5. Broj zaposlenih (prosečan broj u 2011)	195	
6. Broj akcionara na dan 31.12.2011. godine	248	
7. Deset najvećih akcionara (Poslovno ime):	Broj akcija	Učešće u osn. kapitalu (u %)
Energoprojekt Holding a.d.	646.081	94,84
Lazić Arsenije	1.608	0,23
Proinvestments	1.040	0,15
Vulović Vojislav	1.002	0,14
HYPO CASTODI 4	979	0,14
Karavla Milan	900	0,13
Treven Tomaž	700	0,10
Maksimović Milan	650	0,09
Kasalović Svetlana	500	0,07
Mitrović Milan	492	0,07
8. Vrednost osnovnog kapitala (u 000 din)	289.247	
9. Podaci o akcijama na dan 31.12.2010:		
Broj izdatih akcija (obične)	681.232	
ISIN broj	RSEPHIE72156	
CFI kod	ESVUFR	
10. Podaci o zavisnim duštvima	-	
11. Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj	BDO d.o.o. Beograd, Knez Mihailova 10	
12. Poslovno ime organizovanog tržišta na koje su uključene akcije	Beogradska berza, Beograd, Omladinskih brigada 1	

II Podaci o upravi društva		
1. Članovi upravnog odbora (Ime, prezime i prebivalište)	Obrazovanje, sadašnje zaposlenje	Broj i % akcija koji poseduju u a.d. na dan 31.12.2011.
Nikola Breka, Beograd, predsednik UO	Dipl.inž. Zaposlen u EP Holding a.d.	
Dragan Tadić, Beograd, član	Dipl.inž, Zaposlen u EP Holding a.d.	
Bratislav Stišović, Beograd, član	Dipl.inž, Zaposlen u EP Hidroinženjering a.d.	
Dragan Joldić, Beograd, član	Dipl.ecc. Zaposlen u EP Hidroinženjering a.d.	
Stojan Čolakov, Beograd, član	Dipl.inž, Zaposlen u EP Niskogradnja a.d.	

2. Članovi Nadzornog odbora	
1. Knežević Gašo 2. Ilić Zora 3. Cvetanović Milivoje 4. Knežević Milivoje 5. Dimitrijević Živorad	Saglasno aktima, Društvo ne bira Nadzorni odbor, već funkciju Nadzornog odbora obavlja Nadzorni odbor EP Holdinga, za sva zavisna društva. Društvo nije vršilo nikakve isplate po ovom osnovu.
3. Navesti da li uprava društva ima usvojen pisani kodeks ponašanja i web-site na kome je objavljen	Nema

III Podaci o poslovanju društva

1) izvještaj uprave o realizaciji usvojene poslovne politike, sa navođenjem slučajeva i razloga za odstupanje, i drugim načelnim pitanjima koja se odnose na vođenje poslova;

Uprava je konstatovala da se poslovanje obavljalo u skladu sa usvojenom poslovnom politikom.

2) analiza ostvarenih prihoda, rashoda i rezultata poslovanja, prihoda po delatnostima, opis osnovnih proizvoda i usluga, sa posebnim osvrtom na solventnost, likvidnost, ekonomičnost, rentabilnost društva i njegovu tržišnu vrednost, kao i efektima promena u pravnom položaju društva (statusne promene)

• prinos na ukupni kapital	1,68 %
• neto prinos na sopstveni kapital	2,36 %
• poslovni neto dobitak	24.925.000 RSD
• stepen zaduženosti	0,52
• I i II stepen likvidnosti	I 0,31 / II 1,78
• neto obrtni kapital	212.401.000 RSD
• cena akcija - najviša i najniža u izveštajnom periodu, ako se trgovalo (posebno za redovne i prioritetne)	1.748,00 RSD (nije bilo trgovanja)
• tržišna kapitalizacija	1.190.793.536,00 RSD
• dobitak po akciji	10,03 RSD
• isplaćena dividenda po redovnoj i prioritetnoj akciji, za poslednje 3 godine, pojedinačno po godinama	2009. g nije bilo isplate dividende
	2010.g. nije bilo isplate dividende
	2011.g. nije bilo isplate dividende

3) Informacije o ostvarenjima društva po segmentima (formiranim na proizvodnoj i geografskoj osnovi), u skladu sa zahtevima MRS 14 i to o:

• prihodima od prodaje eksternim kupcima	625.791.000,00
• prihodima od prodaje drugim segmentima u okviru istog društva	- -
• rezultatima svakog segmenta	Srbija 291.256.000 Inostranstvo 334.535.000
• imovini i obavezama segmenata	Jedinstveno.
• glavnim kupcima i dobavljačima (navode se kupca koji učestvuje sa više od 10% u ukupnom prihodu društva, odnosno dobavljači koji učestvuje sa više od 10% u ukupnim obavezama društva prema dobavljačima)	Kupci – JP EPS, HE Đerdap, REV doo Beograd, Srbijavode, Elektroprivreda Crne Gore, MH Elektroprivreda Republike Srpske, ANBT Alžir; Dobavljači – EP Holding
• načinu formiranja transfernih cena	Po tržišnom principu

4) Navesti i objasniti svaku promenu veću od 10% u odnosu na prethodnu godinu u: 2011 / 2010

• imovini i obavezama (prikazanoj po pozicijama datim u izvodu iz finansijskih izveštaja)	Pozicije Stalne imovine su na nivou od prošle godine, dok je na poziciji kratkoročnih obaveza došlo do smanjenja od 11,7% na poziciji dugoročnih obaveza za 11%, oba po osnovu smanjenja gotovinskih ekvivalenata i gotovine. Najveći deo obaveza se odnosi na EP Holding po osnovu pružanja usluga i internog su karaktera. Kapital je neznatno iznad nivoa iz 2010.
• neto dobitku, odnosno gubitku tog društva	Ostvarena je manja neto dobit kao rezultat neto gubitka po osnovu ostalih rashoda (ispravka vrednosti) ali je poslovna dobit 5,8 puta veća nego u 2010. godini.

5) Navesti slučajeve kod kojih postoji neizvesnost naplate prihoda ili mogućih budućih troškova koji mogu značajno uticati na finansijsku poziciju društva

Imajući u vidu visok stepen naplate ~85%, kao i strukturu kupaca, tj. skoro isključivo institucionalne investitore (javna preduzeća, državne agencije, Ministarstva, lokalni organi vlasti) i rad isključivo za poznate kupce, izvesnost naplate nije ugrožena. Sudski sporovi neće uticati na formiranje značajnijih obaveza u toku 2012. godine.

6) Informacije o stanju (broj i %), sticanju, prodaji i poništenju sopstvenih akcija

Nema.

7) Ulaganja u istraživanje i razvoj osnovne delatnosti, informacione tehnologije i ljudske resurse

U toku 2011. Društvo je investiralo oko 90.000 EUR u kupovinu novih računara, za nabavku opreme, kao i za licenciranje softverskih paketa.

8) Navesti iznos, način formiranja i upotrebu rezervi u poslednje dve godine

Samo izdvajanje u zakonske rezerve (5% dobiti).

9) Navesti sve bitne događaje koji su se desili od dana bilansiranja do dana podnošenja izveštaja

U cilju usaglašavanja sa "Zakonom o privrednim društvima" i drugim zakonskim propisima na XXI vanrednoj sednici skupštine akcionara Energoprojekt Hidroinženjering a.d. održanoj 27.01.2012. godine, usvojen je novi Statut Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Poslovnik o radu skupštine Energoprojekt Hidroinženjering a.d. i Odluka o usklađivanju Osnivačkog akta Energoprojekt Hidroinženjering a.d. Na XXII vanrednoj sednici skupštine akcionara Energoprojekt Hidroinženjering a.d. održanoj 19.04.2012. godine, izabran je Odbor direktora Energoprojekt Hidroinženjering a.d. Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu.

V Odluka nadležnog organa društva o usvajanju godišnjih finansijskih izveštaja

Na sednici Upravnog odbora održanoj dana 27.02.2012. prihvaćeni su Godišnji finansijski izveštaji i isti se upućuju Skupštini akcionara na usvajanje. Planira se da će u toku juna meseca 2012.g. biti održana redovna skupština akcionara koja će doneti odluku o usvajanju.

VI Odluka o raspodeli dobiti ili pokriću gubitka

Važi prethodna napomena.
Planira se da će u toku juna meseca 2012.g. biti održana redovna skupština akcionara koja će doneti odluku o raspodeli dobiti.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Izveštaju na isti način kao za istinitost i tačnost podataka navedenih u prospektu.

Direktor društva

U Beogradu, april 2012.

mr Bratislav Stišović, dipl.inž.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Hidroinženjering a.d.
direktor

Bratislav Stišović, dipl. Inž.